

Kommittédirektiv

En finansieringsstruktur för att stärka filmbranschen

Beslut vid regeringssammanträde den 18 juni 2026

Sammanfattning

En särskild utredare ska undersöka och föreslå hur en lämplig struktur för finansiering kan skapas i syfte att stödja viktiga insatser i den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering av svensk film.

Utredaren ska bl.a.

- analysera och lämna förslag på hur en struktur för finansiering bör organiseras och styras,
- lämna förslag på stöd som ska ingå i strukturen och hur beslut om stöd ska fattas,
- lämna förslag på hur branschens inflytande och insyn kan garanteras i strukturen utan att det ger upphov till jävsproblematik, samt föreslå hur en bred representation kan uppnås,
- föreslå hur strukturen och dess stödgivning ska finansieras, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 26 februari 2027.

Uppdraget att föreslå en finanseringsstruktur

Film är en konstform som finns på en kommersiell marknad. Det leder till ett samspel mellan det rent kommersiella och offentliga insatser för produktion, spridning och visning av film. Insatser behövs för att ytterligare underlätta offentlig-privat finansiering av svensk film, inte minst för att fler

filmer med potential att nå en stor publik ska kunna finansieras och för att ge svenska kreatörer bättre förutsättningar att skapa sådana filmer.

I Filmutredningens delbetänkande Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24) konstateras att alternativa vägar för att få in kapital till viktiga insatser i den svenska filmbranschen behöver prövas. Ett av förslagen i betänkandet är att inrätta ett nytt beslutsorgan, kallat Filmfonden, i Stiftelsen Svenska Filminstitutet (Filminstitutet). Enligt utredningens förslag bör fonden styras och finansieras av branschen i samverkan med staten och den bör ha ett avgränsat uppdrag att stödja utveckling och produktion av svensk film med stor publikpotential. Filmfonden bör enligt förslaget också genomföra andra insatser som är viktiga för den svenska filmbranschen, som till exempel vissa branschgemensamma insatser och publikrelaterat stöd.

Vid remitteringen av delbetänkandet framkom att det bland remissinstanserna finns en allmänt positiv inställning till förslaget om Filmfonden. Samtidigt lyfter ett antal remissinstanser bland annat farhågor kring representation och maktkoncentration om en filmfond skulle inrättas enligt utredningens förslag.

Enligt regeringen finns det behov av att pröva alternativa vägar för att stödja utveckling och produktion av svensk film och andra viktiga insatser i filmbranschen. Det finns även ett värde i att branschaktörerna får inflytande i en sådan struktur. En grundläggande fråga är hur en sådan struktur för finansiering kan skapas, var den bör inrättas och hur den bör organiseras och styras.

Enligt Filmutredningens förslag skulle en Filmfond inrättas som ett särskilt och självständigt beslutsorgan i Filminstitutet. Utredningens förslag saknar dock stöd i etablerade förvaltningspolitiska principer eftersom särskilda organ inrättas i myndigheter och inte i stiftelser. Utredningen redovisar heller inte hur förslaget förhåller sig till stiftelselagen (1994:1220) och Filminstitutets stiftelseförordnande som innebär att styrelsen i Filminstitutet har det övergripande ansvaret för all verksamhet i stiftelsen. Frågan om hur en struktur för finansiering bör organiseras och styras behöver därför analyseras närmare. Grunderna för branschaktörernas representation och hur deras inflytande bör utövas behöver också noggrant undersökas. En särskild fråga att ta ställning till är hur jävsproblematik ska motverkas inom

en sådan struktur om de aktörer som ges inflytande samtidigt också utgör målgrupp för dess stödgivning. Även frågan om hur en bred branschrepresentation kan uppnås behöver undersökas närmare.

Filmutredningen föreslår att finansieringen av Filmfonden ska bestå bl.a. av så kallade biografavgifter och medfinansieringsavgifter. Som regeringen framhåller i propositionen Ny politisk inriktning för ett starkare filmland (prop. 2025/26:287) är biografavgifter en fråga för Filminstitutet och biografägarna att avtala om. Förslaget om medfinansieringsavgifter innehåller vissa brister och oklarheter som gör att det inte kan genomföras. Detta innebär att det finns anledning att utreda andra alternativ för finansiering.

En utgångspunkt för utredningens arbete ska vara att förslagen bör syfta till att uppnå de nationella kultur- och filmpolitiska målen och en sammanhållen filmpolitik. Förslagen ska även syfta till att åstadkomma resurs- och kostnadseffektivitet samt bredda finansieringsmöjligheterna genom ett ökat samspel mellan privat och offentlig finansiering av svensk film.

Om utredningens förslag innebär att ekonomiskt stöd ska lämnas behöver en analys i förhållande till EU:s statsstödsregler genomföras.

Utredaren ska därför

- analysera och lämna förslag på hur en lämplig struktur för finansiering kan skapas i syfte att stödja utveckling och produktion av svensk film med stor publikpotential och viktiga insatser i den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering av svensk film,
- lämna förslag på hur en sådan finansieringsstruktur bör organiseras och styras,
- lämna förslag på stöd som ska ingå i strukturen och hur beslut om stöd ska fattas,
- lämna förslag på hur branschens inflytande och insyn kan garanteras i strukturen utan att det ger upphov till jävsproblematik, samt föreslå hur en bred branschrepresentation kan uppnås,
- föreslå hur strukturen och dess stödgivning ska finansieras,
- analysera förslagen i förhållande till EU:s regelverk om statligt stöd, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska inte göra några analyser eller lämna författningsförslag avseende skatteområdet.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska belysa de kortsiktiga och långsiktiga konsekvenserna av de förslag som lämnas. De offentligfinansiella effekterna av de förslag på åtgärder som lämnas ska beräknas. Om kostnader för det allmänna förväntas, ska förslag till finansiering redovisas så att utredningens förslag är offentligfinansiellt neutrala. Utredningen ska även beskriva förslagets konsekvenser för konstnärlig frihet och principen om armlängds avstånd från politisk styrning. Förslagen ska i övrigt redovisas enligt vad som anges i kommittéförordningen (1998:1474) och förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska bedriva sitt arbete utåttriktat och i nära dialog med Filminstitutet, filmbranschen och andra relevanta aktörer. Utredaren ska utgå från förslaget om Filmfonden i delbetänkandet Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24) samt remissvaren till betänkandet och de bedömningar som görs i propositionen Ny politisk inriktning för ett starkare filmland (prop. 2025/26:287). Utredaren ska även beakta Myndigheten för kulturanalys rapport Privat kulturfinansiering – Hinder, möjligheter och konsekvenser (2024:2) avseende möjligheten till att främja breddad finansiering av svensk film. Vidare ska utredaren beakta förslag som lämnats i betänkandet Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31). Förslag om hur en struktur för finansiering ska organiseras och styras bör utformas utifrån etablerade förvaltningspolitiska principer. Förslag som innebär avsteg från dessa ska särskilt motiveras.

Utredaren ska löpande hålla Regeringskansliet (Kulturdepartementet) informerat om sitt arbete.

Uppdraget ska redovisas senast den 26 februari 2027.

(Kulturdepartementet)